

ППФ “ДСК – РОДИНА”

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2019 година

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Надзорен съвет:

Виолина Маринова Спасова – председател

Чаба Наги – член

Янаки Севастиянов Янакиев - член

Управителен съвет:

Доротей Николаева Николова – председател

Николай Иванов Марев – член и главен изпълнителен директор

Румяна Боянова Сотирова – член и изпълнителен директор

Михаил Петров Сотиров – член и изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

гр. София, пощенски код: 1303

бул. „Александър Стамболийски“ № 101, МОА София, София Тауър, ет.4

www.dskrodina.bg

Банка-попечител:

„Алмаит Банк България“ АД – ЦУ

Инвестиционни посредници:

„Райфайзенбанк България“ ЕАД

„Уникредит Булбанк“ АД

„Първа Финансова Брокерска Къща“ ООД

„Алмаит кепитъл партньорс“ АД

„Ситигруп глобал маркетс лимитед“

„София интернешъъл сескюритиз“ АД

„Ситибанк Европа“ АД, клон България КЧТ

„Елана Трейдинг“ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

ЗА 2019

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН

ФОНД „ДСК-РОДИНА”

ЗА 2019 ГОДИНА

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

ПОК “ДСК - Родина” АД (Компанията) получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно с Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Професионален спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд “Родина” (ПСКПОФ) , който Компанията управлява и представлява съгласно и разрешението за управление на ППФ „ДСК - Родина” № 342 – ППФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор (КФН).

ПСКПОФ е регистриран на 01.12.2000 г. по фирмено дело 14246/2000 г. с решение на СГС от 2004 г. наименованието на ПСКПОФ е променено на Професионален пенсионен фонд “ДСК – Родина” (ППФ “ДСК – Родина”, ППФ или Фонда).

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване (КСО) в България, който регламентира допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Настоящото описание на Фонда осигурява само най-обща информация. Осигурените лица следва да се запознаят с правилника за организацията и дейността на Фонда, който осигурява по-детайлна информация.

Във Фонда задължително се осигуряват за допълнителна пенсия всички лица, работещи при условията на първа и втора категория труд, с изключение на лицата, които са избрали да се осигуряват във фонд „Пенсии“ на Държавното обществено осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на първия осигурителен договор или от датата на служебното разпределение във фонда. При промяна на участието на осигуреното лице от един в друг съответен фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване правоотношението с дружеството, управляващо фонда, в който лицето преминава, възниква от датата на прехвърляне на средствата по индивидуалната му партида.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чийто размер се определя в Кодекса за социално осигуряване. За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на ППФ „ДСК – Родина”.

Фондът осигурява следните пенсионни плащания:

- Срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране за работещите при условията на първа и втора категория труд;
- Еднократно или разсрочено изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната партида при трайно намалена работоспособност над 89.99 сто;
- Еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната осигурителна партида на наследниците на починал осигурен или пенсионер на Фонда при условията и по реда на КСО;
- Еднократно изплащане на цялата натрупана сума поради пенсиониране по смисъла на чл. 172 от КСО.

Размерът на срочната пенсия за ранно пенсиониране се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалната партида, срока на получаване и техническия лихвен процент, одобрен от КФН.

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуална партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество съобразно условията на чл.171 от Кодекса за социално осигуряване.

Осигурените лица имат право да променят осигуряването си от ППФ във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване /ДОО/ съобразно условията на Кодекса за социално осигуряване.

Съгласно КСО са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на КСО Компанията, управляваща Фонда сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда. Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

Индивидуалните партиди на осигурените лица се водят в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден, като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден. Така изчислената стойност на един дял е валидна само за съответния ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към Компанията за плащане на такси и удържки, както и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурени лица и пенсионери.

Натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените лица не подлежат на принудително изгъланение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия на Компанията, както и за загуби от дейността на Компанията.

ОСИГУРЕНИ ЛИЦА И НЕТНИ АКТИВИ

Към 31 декември 2019 г. в ППФ „ДСК-Родина“ членуват 43 109 осигурени лица, за които има преведена поне една осигурителна вноска. През 2019 г. броят на осигурените лица е нараснал нетно с 2 429 лица или с 5.97% спрямо края на 2018 г. През същия период съгласно обобщена предварителна информация, публикувана на уеб сайта на КФН, пазарът по допълнително задължително пенсионно осигуряване в ППФ е нараснал нетно със 6 491 лица или с 2.15% спрямо края на 2018г. Нетният ръст на осигурените лица в ППФ „ДСК-Родина“ е по- висок от този на пазара. Освен това нетният ръст на осигурените лица през 2019 г. на ППФ „ДСК-Родина“ представлява 37.42% от нетния ръст на пазара.

Нетният ръст на осигурените лица на ППФ „ДСК-Родина“ е в условията на цялостно намаляване на общия брой на новоосигурени лица за целия пазар поради реалното проявление на негативните демографски тенденции в България през последните години.

През 2019г. във Фонда са постъпили 1 155 новоосигурени лица, което представлява 8.56% пазарен дял от пазара на новоосигурени лица (според оповестената предварителна информация на уеб сайт на КФН).

Към 31 декември 2019 г. ППФ „ДСК-Родина“ достига **13.97%** пазарен дял по брой осигурени лица, което представлява **нарастване с 51 базови точки** спрямо 31 декември 2018 г.

В следващата таблица е посочена сравнителната информация за пазарните дялове на пенсионно осигурителните дружества по брой лица в професионалните пенсионни фондове и за изменението им спрямо предходната година на база обобщена предварителна информация от уеб сайта на КФН.

Професионални пенсионни фондове	31.12.2019 г. (в %)	31.12.2018 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
ППФ „Доверие“	22.60	23.20	-0.60
ППФ „Съгласие“	14.45	14.72	-0.27
ППФ „ДСК-Родина“	13.97	13.46	0.51
ЗППФ „Алианс България“	15.61	15.33	-0.28
ППФ „Ен Ен“	7.80	7.93	-0.13
ППФ „ЦКБ Сила“	11.06	11.23	-0.17
ППФ „Бъдеще“	5.24	4.90	0.34
ППФ „Топлина“	6.20	6.09	0.11
ППФ „Пенсионноосигурителен институт“	3.07	3.14	-0.07

Към 31 декември 2019 г. нетните активи на ППФ „ДСК-Родина“ са в размер на **189 559 хил. лв.** От началото на годината е реализирано нарастване на нетните активи с 30 502 хил. лв., което представлява ръст от 19.18% спрямо 31 декември 2018 г. За сравнение през същия период пазарът е реализирал увеличение в размер на 125 124 хил. лв., което представлява ръст от 11.60% спрямо предходната година.

През отчетния период постъпленията от осигурителни вноски, заедно с получените лихви от НАП са в размер на 17 375 хил. лв. и 5 хил. лв. постъпили суми от НОИ, като за сравнение през 2018 г. те са 15 603 хил. лв. или през 2019 г. има 11.36% ръст на тези постъпления. През 2019 г. в ППФ „ДСК-Родина“ от други професионални пенсионни фондове са прехвърлени общо средства в размер на 16 425 хил. лв., а прехвърлените средства към други професионални пенсионни фондове са в размер на 9 959 хил. лв. Нетният резултат от прехвърлени средства на осигурени лица от и към други ППФ е 6 466 хил. лв., като за сравнение нетният резултат за 2018 г. от прехвърляне е 7 042 хил. лв. Средният размер на месечните постъпления на едно осигурено лице за 2019 г. представлява 100.15% от средния размер за целия пазар, докато за 2018 г. – този размер е представлявал 103.08% от средното за пазара. И през 2019 г. постъпленията от вноски на едно лице са по-високи от средното ниво за пазара.

През 2019 г. в полза на ПОК „ДСК-Родина“ АД са начислени такси и удържки в размер на 1 973 хил. лв., като през 2018 г. те са били в размер на 1 891 хил. лв., или ръст от 4.34%. За сравнение ръстът за 2018 г. е бил 6.36%.

Към 31 декември 2019 г. ППФ „ДСК-Родина“ достига **15.75 %** пазарен дял по активи, което представлява **нарастване със 100 базови точки** спрямо 31 декември 2018 г. В следващата таблица е

Доклад за дейността на ППФ „ДСК-Родина“ за 2019 г.

посочена сравнителната информация за пазарните дялове по активи и за изменението им спрямо предходната година на база обобщена предварителна информация от уеб сайта на КФН.

Професионални пенсионни фондове	31.12.2019 г. (в %)	31.12.2018 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
ППФ „Доверие“	23.03	23.51	-0.48
ППФ „Съгласие“	16.62	17.34	-0.72
ППФ „ДСК-Родина“	15.75	14.75	1.00
ЗППФ „Алианс България“	17.70	17.49	0.21
ППФ „Ен Ен“	7.37	7.26	0.11
ППФ „ЦКБ Сила“	10.88	11.22	-0.34
ППФ „Топлина“	4.51	4.46	0.05
ППФ „Бъдеще“	2.37	2.11	0.26
ППФ „Пенсионноосигурителен институт“	1.77	1.86	-0.09

ИНВЕСТИЦИИ

В таблицата по – долу са представени компонентите на инвестиционния портфейл по видове финансови инструменти и техния дял от балансовите активи на Фонда. В годишния финансов отчет на фонда е представена по – подробна информация по отношение на структурата на управлявания портфейл.

Инвестиционни инструменти	31.12.2019 г.		31.12.2018 г.	
	Балансова стойност	Отн. дял в %	Балансова стойност	Отн. дял в %
Финансови активи, издадени в Република България, в т.ч.	25 121	13.18	30 463	19.04
<i>Дългови ЦК, издадени и/ли гарантирани от държавата</i>	<i>16 395</i>	<i>8.60</i>	<i>21 466</i>	<i>13.42</i>
<i>Корпоративни облигации</i>	<i>452</i>	<i>0.24</i>	<i>467</i>	<i>0.29</i>
<i>Акции, дялове и права</i>	<i>8 274</i>	<i>4.34</i>	<i>8 530</i>	<i>5.33</i>
Чуждестранни финансови активи, в т.ч.	145 454	76.32	113 193	70.74
<i>Дългови ЦК, издадени и/ли гарантирани от държавата</i>	<i>100 508</i>	<i>52.73</i>	<i>64 834</i>	<i>40.52</i>
<i>Акции, дялове и права</i>	<i>42 910</i>	<i>22.51</i>	<i>46 392</i>	<i>28.99</i>
<i>Корпоративни облигации</i>	<i>2 036</i>	<i>1.07</i>	<i>1 967</i>	<i>1.23</i>
Парични средства	19 877	10.43	16 288	10.18
Краткосрочни вземания, в т.ч.	141	0.07	59	0.04
<i>Вземания, свързани с търговия за напреден цифровизирани</i>	<i>97</i>	<i>0.05</i>	<i>31</i>	<i>0.02</i>
Балансови активи общо	190 593	100.00	160 003	100.00

Доклад за дейността на ППФ „ДСК-Родина“ за 2019 г.

Към 31.12.2019 г. ППФ „ДСК – Родина“ има вземания по валутни форуърдни договори в размер на 97 хил. лв. и (съответно към 31.12.2018г. има вземания по валутен форуърд договор в размер на 31 хил. лв. и задължения по договори за лихвен суап в размер на 26 хил. лв. и валутен форуърд – 160 хил. лв)

НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

През отчетния период реализираният нетен резултат от инвестиране на активите на ППФ „ДСК – Родина“ е положителен в размер на 15 863 хил. лв., за сравнение през 2018 г. е бил отрицателен в размер на 9 206 хил. лв.

ППФ „ДСК – Родина“	2019 г.	2018 г.
Нетни приходи от лихви	2 214	2 522
Нетни печалби/ (загуби) от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	12 334	(13 861)
Нетни загуби от сделки с финансови активи	(408)	(47)
Приходи от дивиденди	908	768
Нетни печалби от валутна преоценка	860	1 464
Други разходи	(33)	(40)
Разходи за обезценка	(12)	(12)
Общо реализирана нетна печалба/ (загуба)	15 863	(9 206)

В таблицата по-долу е представена реализираната доходност на годишна база от професионалните пенсионни фондове, изчислена за двадесет и четиримесечен период назад (29 декември 2017 г. – 31 декември 2019 г.) на база обобщена информация от КФН.

Професионален пенсионен фонд	Доходност
ППФ "Доверие"	-0.18%
ППФ "Съгласие"	2.30%
ППФ "ДСК-Родина"	0.89%
"ЗППФ Алианс България"	0.03%
"Ен Ен ППФ"	0.90%
ППФ "ЦКБ Слън"	2.71%
"ППФ - Бъдеще"	0.72%
ППФ "Топлина"	1.99%
ППФ "Пенсионно – осигурителен институт"	-0.02%
Немодифицирана претеглена доходност	0,95%

През 2019, капиталовият пазар залича големите загубите от края на преходната година, като през юли основният борсов показател – S&P500 регистрира и надхвърля 3000 пункта. Появата на сигнали за забавяне на икономиките на водещи страни наложи централните банки да не бързат да изоставят политиката

на монетарни стимули, нещо за което се спекулираше в края на 2018 година. Обтягането на търговските и политическите взаимоотношения между САЩ и основните им партньори продължи и през 2019 година.

Централните банки продължиха да следват по-хлабава монетарна политика, за да не преизвикат криза на фона на забавящата се икономика в основни страни като Германия и Италия. Кристин Лагард замени на поста Марио Драги, който беше поддръжник на политиката на ниски лихви.

Индексът MSCI World достигна нива от 2358 пункта, което е годишен ръст от близо 22%. В САЩ водещите показатели достигнаха рекордни стойности, като S&P500 завърши годината с повишение от 26.7% на нива 3230 пункта. В Европа основните показатели се представиха сходно, въпреки икономическото развитие на региона, което бе по-слабо в сравнение с това в САЩ. Основният показател за немските книжа – DAX се повиши с 22 на сто, а френският CAC40 близо 27%.

НАСТЪПИЛИ СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

През последните седмици на февруари сме свидетели на силно колебание на пазарите. Разпространението на COVID 19 в глобален мащаб засяга ежедневието на населението, което отлага планирани пътувания, под карантина се поставят индустриални обекти като се рушат веригите на доставки на глобално ниво. Ако тази ситуация се запази по-дълго време не се изключват финансови затруднения за редица сектори и предприятия. В крайна сметка икономическият спад и вероятността от рецесия се повишават. Тези очаквания намират отражение в поведението на финансовите пазари. От друга страна това е характеристика на пазарите. Те реагират силно, както в периоди на висока несигурност, така и в периоди на силен оптимизъм. Цикличността на пазарите съществува неизменно, независимо от наличието или не на злободневни теми, каквато в момента е COVID 19. Икономическият растеж е важният фактор за представянето на пазарите и съответно на фондовете, ако той се запази и през 2020 няма да има значителен ефект върху нетните активи на разположение на осигурените лица и стойността на един дял, въпреки текущата по-висока ценова колебливост предизвикана от COVID 19. Към датата на издаване на годишния финансов отчет, Фондът реализира отрицателна доходност и спад от -0.18% в стойността на един дял спрямо 31 декември 2019. Ръководството на Компанията следи ежедневно представянето на пазарите и предприема необходимите мерки за диверсификация на инвестиционния портфейл и управление на пазарния риск.

ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА РИСКА

ППФ „ДСК-Родина“ е изложен на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Пазарен риск
- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация

Основните видове **пазарен риск** свързан с отделните финансови активи са

- **Лихвен** – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент;

- **Валутен** – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута различна от лев и евро, поради изменение на обменния курс; и
- **Ценови риск**, свързан с инвестиции в акции – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на пазарните цени.

Пазарният риск има най-голяма относителна тежест в общата съвкупност от рискове, на които е изложена Компанията и управляваните от нея фондове.

Кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност. Кредитният риск произтича основно от дълговите финансови инструменти, свободните парични средства и деривативните договори. За оценката на кредитния риск, Компанията взема предвид изменението в цената на суапa за защита от кредитен риск (CDS), оценките на агенциите за кредитен рейтинг, както и финансовото състояние на съответните емитенти.

Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения. Компанията осъществява управлението на ликвидния риск на Фонда чрез инвестиции основно във високоликвидни финансови инструменти.

Законовият риск включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба при привеждането на портфейлите в съответствие с регулаторните изисквания.

Политическият риск произтича от поява на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Фондът осъществява своята дейност.

Риск от концентрация е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Компанията управлява пенсионните фондове като прилага мерки за добре диверсифицирани инвестиционни портфейли.

Политиката на Ръководството по отношение измерването на видовете рискове е представена по – подробно в годишния финансов отчет на ППФ „ДСК – Родина“.

Основната цел на управлението на ППФ „ДСК – Родина“ е нарастване на пазарния дял по осигурени лица и управлявани нетни активи сред останалите професионални пенсионни фондове, повишаване на реализираната доходност от управлението на средствата на осигурените лица, както и поддържане и развитие на високо качество на обслужване на осигурените лица.

Дата: 09.03.2020г.

Главен изпълнителен директор:

/Николай Марев/

Изпълнителен директор:

/Румяна Сотирова/

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на ПОК „ДСК-Родина“ АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Професионален пенсионен фонд "ДСК-Родина" („Фондът“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2019 година, отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2019 и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Фонда и управляващата го компания ПОК „ДСК-Родина“ АД („Компанията“) в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Оценка по справедлива стойност на инвестиции

Както е оповестено в Приложения № 3, 4 и 6 на финансовия отчет балансовата стойност на инвестициите, отчетани по справедлива стойност в печалбата или загубата е в размер на 170,575 хил. лв. към 31 декември 2019. Това представлява 89.50% от общите активи на Фонда. Тези активи са ключов фактор за резултатите от дейността на Фонда и размера на нетните му активи.

Определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, отчетани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се осъществява ежедневно на база на пазарни котировки на цената им от различни публични източници към края на предходния работен ден или чрез прилагане на други оценъчни модели и техники. То се извършва в съответствие с изискванията на пенсионното законодателство, вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителната компания и съгласно изискванията на МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност.

Процесът на оценяване често изисква значителен обем от входящи данни. Повечето от тях се получават от налични данни в готов вид от ликвидни пазари. Когато, обаче, такива данни не са разполагаеми, е необходимо ръководството да разработи приблизителни оценки на база оценъчни модели, които може да предполагат и участието на значителни преценки и допускания от негова страна.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства ние сме определили, че оценяването на справедливата стойност на инвестициите на Фонда е ключов одиторски въпрос.

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива включиха:

- Проучващи запитвания, инспекции на документи и анализи за получаване на разбиране относно прилагания от ръководството бизнес модел и за процеса за определяне на справедлива стойност на инвестициите, отчетани по справедлива стойност в печалбата или загубата, както и за пряко свързаните процеси на текущо управление на инвестиционната дейност на Фонда.
- Преглед, инспекция на документи и оценяване на адекватността на политиките, процедурите и свързаните вътрешни контроли по процеса на определяне на справедливата стойност.
- Нашите одиторски процедури включиха и следното:
 - а) проучващи запитвания, отправени към експертите на Компанията, относно свързаните процеси по оценяването;
 - б) анализи и други аналитични процедури по отношение структурата и състава на портфейла от инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата, с цел оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания и определяне на области, в които одиторските процедури да бъдат фокусирани (вид на емитентите и финансовите инструменти; оценка на риска: кредитен рейтинг, концентрация, валута, географско разпределение; източник на дневна преоценка; наличие на активен пазар);
 - в) анализи на движението на инвестициите по справедлива стойност в печалбата или загубата през годината;
 - г) оценяване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на определени уместни контроли относно оценката на портфейла с инвестиции, отчетани по справедлива стойност в печалбата или загубата и съответния ефект върху печалбата или загубата;
 - д) детайлен тест по същество, свързани с изпълнението на сделките с инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата през годината, който тест адресира риска от

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

неточно отчитане или отчитане на несъществуващи покупки/продажби;

е) получаване на потвърдително писмо от банката-попечител и равнение на номиналната стойност на инвестициите по счетоводни регистри към 31 декември 2019 година до данните от полученото писмо;

ж) на база извадка, извършване на детайлен тест по същество, на оценката по справедлива стойност на инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата към 31 декември 2019 година - преглед на приложените от Фонда цени и техните източници; преглед и съпоставяне на котировки от публични източници за цени на тези активи; анализ и оценка с повишена критичност на допусканията и преценките, направени от ръководството и използвани в експертните оценки; преизчисления на справедливата стойност;

з) тест на ежедневните преоценки до справедлива стойност на база извадка с цел адресиране на регулаторните изисквания за ежедневна преоценка - за избрани дни и ценни книги - преглед на приложените цени до котировки от публични източници за тези активи, анализ на допусканията, използвани в експертни оценки, преизчисление на преоценката;

и) преглед и оценка на източниците на ценова информация; рейтинг на входящите данни и параметри при определянето котировките на ценни книжа от независими агенции и анализ на адекватността на разпределянето по нива на йерархията на справедливите стойности;

й) оценка и проверка на пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията във финансовия отчет на Фонда спрямо изискванията на МСФО, приети от ЕС, относно представянето и оценяването на справедливата стойност на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, включително за подходите и политиките за определяне на тяхната справедлива стойност, за йерархията на справедливите стойности и движението им в рамките на йерархията през годината.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Компанията („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството на Компанията носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Компанията („Лицата, натоварени с общо управление“) носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигахме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фондът да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло

разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Фонда от Общото събрание на акционерите на ПОК „ДСК-Родина“ АД, проведено на 26 март 2019 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 на Фонда представлява пети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Компанията на 10 март 2020 г., съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.

- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда и управляващата го Компания.

За Делойт Одит ООД

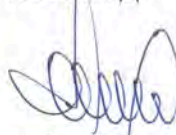

Росица Ботева
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

За АФА ООД

Рени Йорданова
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

ул. Оборище 38
1504 София, България

10 март 2020 година

Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица
Към 31 декември 2019 година

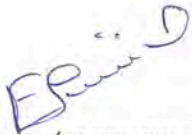
<i>В милиони лева</i>	Прил.	2019	2018
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	5	19 877	16 288
Инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата	6	170 575	143 656
Деривативни активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, държани с цел управление на риска	6.1.1	97	31
Вземания	7	44	28
Общо активи		190 593	160 003
ПАСИВИ			
Деривативни пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата, държани с цел управление на риска	6.1.2	-	186
Задължения	8	1 034	760
Общо пасиви		1 034	946
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		189 559	159 057

Отчетът за нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от стр. 4 до 31.

Финансовият отчет на страници от 1 до 31 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК “ДСК-Родина” АД и е подписан на 09.03.2020 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Росица Ботева
Регистриран одитор,
отговорен за одита

Дата: 10 март 2020 г.

Рени Йорданова
Регистриран одитор,
отговорен за одита

Дата: 10 март 2020 г.

**Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица
За годината, завършваща на 31 декември 2019 година**

В хиляди лева	Прил.	2019	2018
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Приходи/печалби от управление на финансови активи			
Нетни приходи от лихви	13	2 214	2 522
Нетни печалби от валутна преоценка		860	1 464
Приходи от дивиденди		908	768
Нетни печалби от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	14	12 334	-
Други приходи		-	1
		16 316	4 755
Увеличения, произтичащи от осигурителна дейност			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		17 380	15 603
Постъпили средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	12	16 425	14 112
		33 805	29 715
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		50 121	34 470
НАМАЛЕНИЯ			
Разходи/загуба от управление на финансови активи			
Нетни загуби от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	14	-	13 861
Нетни загуби от сделки с финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата		408	47
Разходи за обезценка		12	12
Други разходи		33	41
		453	13 961
Намаления, произтичащи от осигурителна дейност			
Изплатени средства на осигурени лица и техните наследници, и средства преведени към НОИ	10	7 229	5 813
Прехвърлени средства към държавния бюджет		5	3
Прехвърлени суми към други пенсионни фондове	12	9 959	7 070
Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителната компания	9	1 973	1 891
		19 166	14 777
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		19 619	28 738
УВЕЛИЧЕНИЕ НА НЕТНИТЕ АКТИВИ ЗА ГОДИНАТА		30 502	5 732
НЕТНИ АКТИВИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА		159 057	153 325
НЕТНИ АКТИВИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА		189 559	159 057

Отчетът за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 31.

Финансовият отчет на страници от 1 до 31 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина” АД и е подписан на 09.03. 2020 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 10 март 2020 г.

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 10 март 2020 г.

Отчет за паричните потоци
За годината, завършваща на 31 декември 2019 година

В хиляди лева

Парични потоци от оперативна дейност

Прил.	2019	2018
Постъпления, свързани с осигурени лица	17 380	15 603
Плащания, свързани с осигурени лица и техните наследници	(805)	(807)
Изплатени средства към НОИ	(4 730)	(3 947)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от ППФ към фонд на ДОО	(1 487)	(605)
Средства на осигурени лица, получени от други пенсионни фондове	12 8 335	8 369
Средства на осигурени лица, изплатени към други пенсионни фондове	12 (1 869)	(1 327)
Плащания към пенсионноосигурителната компания	(1 913)	(1 900)
Получени лихви, нетно	2 347	2 614
Получени дивиденди	870	770
Постъпления от продажба на финансови активи	191 186	81 370
Плащания за покупка на финансови активи	(205 736)	(91 618)
Нетни парични потоци от сделки с чуждестранна валута	11	46
Нетно увеличение на паричните средства и парични еквиваленти за годината	3 589	8 568
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	16 288	7 720
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	5 19 877	16 288

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 31.

Финансовият отчет на страници от 1 до 31 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 09.03.2020 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Румяна Сотирова
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Росица Ботева
Регистриран одитор,
отговорен за одита

Дата: 10 март 2020 г.

Рени Йорданова
Регистриран одитор,
отговорен за одита

Дата: 10 март 2020 г.

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

ПОК „ДСК - Родина” АД (Компанията) получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно с Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване и разрешение за управление на ППФ „ДСК - Родина” №342 – ППФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор. На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Професионален спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд “Родина” (ПСКПОФ).

ПСКПОФ е регистриран на 01.12.2000 г. по фирмено дело 14246/2000 г., с БУАСТАТ 130432485. С решение на СГС от 23.01.2004 г. наименованието на ДСКПОФ е променено на Професионален пенсионен фонд “ДСК – Родина” (ППФ “ДСК – Родина”, ППФ или Фонда). Седалището и адресът на управление на Компанията е: гр. София, пощенски код: 1303 бул. „Александър Стамболийски” № 101, МОЛ София, София Тауър, ет.4

Фондът се управлява от ПОК ДСК Родина АД (Компанията) и се представява от изпълнителните й директори. Фондът няма служители. През 2019 г. има настъпили промени в състава на Управителния и Надзорния съвет на ПОК „ДСК - Родина” АД. С решение на общо събрание акционерите на 26.03.2019 г., Юри Благоев Генев е освободен като член на Надзорния съвет на Компанията и е избран Янаки Севастиянов Янакиев за независим член. Считано от 20.11.2018 г. ПОК „ДСК – Родина” АД се представява заедно от двама изпълнителни директори, преди това – заедно и поотделно от всеки от изпълнителните директори.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване (КСО) в България, който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Във Фонда се осигуряват за допълнителна пенсия всички лица, работещи при условията на първа и втора категория труд, с изключение на лицата, които са избрали да се осигуряват във фонд „Пенсии“ на Държавното обществено осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на осигурителния договор или от датата на служебното разпределение във фонда.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чийто размер се определя в Кодекса за социално осигуряване. Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване, се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на фонда. За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на ППФ „ДСК – Родина”.

Фондът осигурява следните пенсионни плащания:

- Срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране за работещите при условията на първа и втора категория труд;
- Еднократно или разсрочено изплащане до 50% от натрупаната сума по индивидуалната партида сума, при трайно намалена работоспособност над 89.99 на сто;
- Еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната осигурителна партида на наследниците на починал осигурен или пенсионер на Фонда при условията и по реда на КСО;
- Еднократно изплащане на цялата натрупана сума поради пенсиониране по смисъла на чл. 172 от КСО.

Размерът на срочната пенсия за ранно пенсиониране се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалната партида, срока на получаване и техническия лихвен процент, одобрен от КФН.

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуална партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество при условията на чл. 171 от Кодекса за социално осигуряване

Осигурените лица имат право да променят осигуряването си от ППФ във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване /ДОО/ съобразно условията на Кодекса за социално осигуряване.

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност, продължение

Съгласно КСО са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на КСО, Компанията, управляваща Фонда, сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда. Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

Индивидуалните партии на осигурените лица се водят в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден. Така изчислената стойност на един дял е валидна само за съответния ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към Компанията за плащане на такси и удържки, както и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурени лица и пенсионери. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия на Компанията, както и за загуби от дейността на Компанията.

Към 31 декември 2019 г. в ППФ “ДСК - Родина” членуват 43 109 осигурени лица.

2. Съществени счетоводни политики

2.1 Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

При изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване” (МСС 26), съдържащ специфичните изисквания относно финансовите отчети на пенсионните фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд в степенята, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

2.2 База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на:

- Деривативни финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност;
- Финансови активи и пасиви за търгуване, които са представени по справедлива стойност.

2.3. Сравнителни данни

Фондът представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4 Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглени до хиляда. Българският лев е функционалната валута на ППФ.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.5 Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в приложенията по оценка на финансови инструменти.

2.6 Финансови приходи и разходи

Приходите от лихви се начисляват текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от финансовия актив.

Разликите от промените на справедливата стойност на финансовите инструменти, държани за търгуване, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

В отчета за паричните потоци получените лихви се представят намалени с платените лихви като част от покупната цена на придобитите през годината инвестиции.

2.7 Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване в отчетната валута на Компанията по официалния обменен курс за деня на сделката, (обявения фиксинг на Българска народна банка).

Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчитат като приходи и разходи по валутни операции.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2019	31 декември 2018
1 EUR (фиксиран)	1.95583 BGN	1.95583 BGN
1 USD	1.74099 BGN	1.70815 BGN
100 JPY	1.60393 BGN	1.5541 BGN

2.8. Финансови инструменти

2.8.1. Финансови активи

В съответствие с МСС 26 инвестициите на пенсионния фонд се отчитат по справедлива стойност. В случай на търгуеми ценни книжа, справедливата стойност е пазарната стойност. В случай, че пенсионният фонд има инвестиции, за които не е възможна оценка на справедливата стойност, се оповестява причината, поради която справедливата стойност не се използва. Ръководството на Компанията е анализирано и заключава, че прилагането на МСФО 9 не е отменено от МСС 26.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.1. Финансови активи, продължение

Класификация

При първоначално признаване финансов актив се класифицира като оценяван по: справедлива стойност в другия всеобхватен доход (ССДВД) – дългова инвестиция; ССДВД – капиталова инвестиция; по справедлива стойност в печалбата или загубата (ССППЗ) или по амортизирана стойност.

Финансовите активи не се рекласифицират след тяхното първоначално признаване, освен ако Фондът промени бизнес модела за управление на финансови активи, в който случай всички засегнати финансови активи се рекласифицират от първия ден на първия отчетен период, следващ промяната в бизнес модела.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако отговаря и на двете условия и не е определен по ССППЗ:

- държи се в бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.
- Дълговата инвестиция се измерва по ССДВД, ако отговаря едновременно на следните две изисквания и не е предназначена за измерване по ССППЗ:
- тя се държи в бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи; и
- съгласно нейните договорни условия на определени дати възникват парични потоци, които са само плащания на главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Всички финансови активи, които не се класифицират като измервани по амортизирана стойност или по ССДВД, както е описано по-горе, се измерват по ССППЗ.

Фондът прави оценка на целите на бизнес модела, по който даден финансов актив се държи на ниво портфейл, тъй като това най-добре отразява начина, по който се управлява бизнеса и се предоставя информация на ръководството. Информацията, която се взема под внимание включва:

- посочените политики и цели на портфейла и действието на тези политики на практика. Включително дали стратегията на ръководството се фокусира върху получаване на договорния лихвен доход, поддържане на определен профил на лихвения процент, съпоставяне на продължителността на финансовите активи с продължителността на всякакви свързани задължения или очаквани парични потоци или реализиране на парични потоци чрез продажба на активите;
- как се оценява и отчита дейността на портфейла пред ръководството на Фонда;
- рисковете, които засягат представянето на бизнес модела (и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел) и как се управляват тези рискове;
- как се компенсират управителите на бизнеса - напр. дали компенсацията се основава на справедливата стойност на управляваните активи или на събраните договорни парични потоци; и
- честотата, обема и периода на продажбите на финансови активи в преходни периоди, причините за такива продажби и очакванията за бъдещи продажби.

Прехвърлянето на финансови активи на трети страни в сделки, които не отговарят на условията за отписване, не се считат за продажби за тази цел, в съответствие с продължаващото признаване на активи от Фонда.

Фондът е определил два бизнес модела, както следва:

- бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци: този модел включва парични средства и еквиваленти, вземания;
- друг бизнес модел: този модел включва български и чуждестранни дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, корпоративни облигации, акции, права и дялове, деривативи. Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителното дружество. Тези финансови активи се управляват и резултатите от тях се измерват на базата на справедливата стойност, при условията на продажби с достатъчна честота. Съгласно МСФО 9, портфейл от финансови активи, който се управлява и чието поведение се оценява на база справедлива стойност не е държан нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци, нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.1. Финансови активи, продължение

Ръководството на Компанията е фокусирано основно върху информацията за справедлива стойност по отношение на тези активи и използва тази информация, за целите на оценката на представянето на портфейла от инвестиции и вземането на решения. В допълнение, портфейл от активи, който отговаря на определението за държан за търгуване не може да бъде управляван с цел събиране на договорни парични потоци, нито с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. За такъв тип портфейли събирането на договорни парични потоци е инцидентно в рамките на постигането на целта на бизнес модела. Съответно такива портфейли следва да бъдат оценявани по справедлива стойност през печалба и загуба в съответствие с МСФО 9 пар. Б.4.1.6.

Финансови активи – Оценка дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва

За целите на тази оценка „главницата“ се определя като справедливата стойност на финансовия актив при първоначално признаване. „Лихвата“ се определя като възнаграждение за стойността на парите във времето и за кредитния риск, свързан с непогасената главница през определен период от време и за други основни рискове и разходи по кредитиране (напр. ликвиден риск и административни разходи), както и марж на печалбата.

При оценката дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихви, Фондът разглежда договорните условия на инструмента. Това включва оценка дали финансовият актив съдържа договорна клауза, която би могла да промени времето или сумата на договорните парични потоци, така че тя да не отговаря на това условие. При извършването на тази оценка Фондът взема предвид:

- условни събития, които биха променили размера или времето на паричните потоци;
- условия, които могат да коригират договорната купонна лихва, включително характеристиките с променлива лихва;
- характеристиките за предплащане и удължаване; и
- условия, които ограничават претенциите на Компанията към парични потоци от определени активи (например характеристики без право на регрес).

Фондът класифицира финансовите си активи в следните категории:

- финансови активи по ССППЗ: български и чуждестранни дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, корпоративни облигации, акции, права и дялове, деривативи. Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране се класифицират и отчитат по справедлива стойност през печалба или загуба. Фондът използва деривативни финансови инструменти като валутни форуърди за управление на рисковете, свързани с промените във валутните курсове и лихвен суап за управление на рисковете, свързани с промените в лихвените проценти.
- финансови активи по амортизирана стойност: парични средства и еквиваленти, вземания. Финансовите активи по амортизирана стойност, притежавани от Фонда, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котира на активен пазар. Фондът отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по разплащателни сметки, депозити в български лева и валута с оригинален срок по-малък от три месеца.

Признаване и оценяване

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба

Фондът признава финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба на датата на уреждане. От този момент Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба се отчитат по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им. Последващата оценка на тези инструменти е по справедлива стойност.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.1. Финансови активи, продължение

осигурените лица. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Финансови активи, отчетени по амортизирана стойност

Финансови активи, *отчетени по амортизирана стойност* се признават по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите пряко свързани с осъществяване на сделката.

След първоначалното им признаване, тези финансови активи се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП.

Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като самостоятелен показател – разходи за обезценка. В края на всеки отчетен период Фондът признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от вземанията и парични средства и парични еквиваленти. В края на всеки отчетен период Фондът актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Фондът оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Фондът оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

При оценката за определяне на значително увеличение на кредитния риск Фондът отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Фондът сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Фондът разглежда както количествена, така и качествена информация, която е разумна и подкрепяща, включително исторически опит и информация за бъдещо развитие. Следната информация се взема предвид при оценката дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване:

- съществуващо или очаквано значително влошаване на външния (ако е наличен) или вътрешния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;
- значимо влошаване на външните пазарни индикатори за кредитен риск за дадения финансов инструмент, например значително увеличение на кредитния спред, цените на суап за кредитно неизпълнение за длъжника или продължителността на времето или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност;
- съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в бизнес, финансови или икономически условия, които се очаква да причинят значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си;
- съществуващо или очаквано значително влошаване на оперативните резултати на длъжника;
- значителни увеличения на кредитния риск по отношение на други финансови инструменти на същия длъжник;
- актуална или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на длъжника, което води до значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си по дъга.

Независимо от резултата от горната оценка, Фондът приема, че кредитният риск по даден финансов актив се е увеличил значително от първоначалното признаване, когато договорните плащания са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Фондът не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

Фондът редовно следи за ефективността на използваните критерии при определянето дали има значително увеличение на кредитния риск и ги преразглежда, за да подсури, че критериите са в състояние да идентифицират значително увеличение на кредитния риск преди сумата да стане просрочена.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.1. Финансови активи, продължение

Фондът счита следните обстоятелства за настъпване на неизпълнение за целите на управление на вътрешния кредитен риск:

- нарушение на финансовите условия от страна на длъжника; или
- информацията, разработена вътрешно или получена от външни източници, показва, че е малко вероятно длъжникът да плати на кредиторите, включително на Фонда, изцяло (без да се отчитат обезпеченията, държани от Фонда).

Независимо от горния анализ, Фондът счита, че е настъпило неизпълнение, когато даден финансов актив е с над 90 дни просрочие, освен ако Фондът има разумна и подкрепяща информация, за да докаже, че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития оказват негативно въздействие върху оценката на бъдещите парични потоци от този финансов актив. Доказателство, че даден финансов актив е с кредитна обезценка, включва наблюдаеми данни за следните събития:

- а) значителни финансови затруднения на емитента или длъжника;
- б) нарушение на договора, като неизпълнение или събитие на просрочие;
- в) кредиторът(ите) на длъжника, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на длъжника, предоставя на длъжника отстъпка (и), която кредиторът(ите) не би предоставил в противен случай;
- г) става вероятно длъжникът да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация; или
- д) изчезването на активен пазар за този финансов актив поради финансови затруднения.

Измерването на очакваните кредитни загуби е функция от вероятността за неизпълнение, загубата при неизпълнение (т.е. размера на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещето развитие, както е описано по-горе. Експозицията при неизпълнение за финансовите активи, се състои от брутната балансова стойност на активите към датата на отчетния период.

За финансовите активи очакваната кредитна загуба се оценява като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда в съответствие с договора и всички парични потоци, които Фондът очаква да получи, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Фондът признава печалба или загуба от обезценка в отчета за промените в нетните активи за всички финансови инструменти със съответстваща корекция на тяхната балансова стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти в банки, Фондът прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Фондът прилага “тристепенен” модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody’s, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), реферирани към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Фондът оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

За търговски вземания и договорни активи МСФО 9 изисква опростен подход за оценка на загубата от обезценка на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.

Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.1. Финансови активи, продължение

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва част или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фондът нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, той отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Фондът отписва определени инвестиционни ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми - например, когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидирен или е влязъл в производство по несъстоятелност. Отписаните финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по принудително изпълнение съгласно процедурите за възстановяване на Фонда, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в печалбата или загубата.

2.8.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват основно задължения към Компанията.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност. Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

2.8.3. Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определенният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Фондът задължително има достъп. Фондът използва основно пазарния, и по-ограничено приходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котираны пазарни цени и дисконтирани парични потоци.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

При оценката на справедливата стойност на финансовите активи към 31 декември 2019, Фондът е приел следните критерии за определяне на активен пазар: сключени сделки в над 50% от работните сесии за предходния тримесечен период и над 1% от средния Free Float изгъргуван обем за същия период, като двете условия се прилагат кумулативно.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дискотиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.4. Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови инструменти отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на ежедневна база.

2.9. Такси и удържки в полза на Компанията

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на ППФ, за 2019г. Компанията събира следните такси и удържки от осигурените лица, определени в Правилника на Фонда:

- 3.75% удържака от всяка осигурителна вноска;
- Инвестиционна такса в размер на 0.75% годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който те са били управлявани;

Такси и удържки не се събират в случаите на прехвърляне на средства, поради несъгласие на осигурените лица с приети изменения и допълнения в Правилника за дейността на пенсионния фонд.

Фондът не начислява други такси и удържки, освен определените в Правилника за организацията на дейността му.

2.10. Промени в счетоводните политики

Първоначално прилагане на нови стандарти и изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **МСФО 16 Лизинг** – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти** – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица** – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъла 2015-2017)”,** произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **КРМСФО 23 Несигурност при третирането на данъка върху доходите** – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Фонда.

Приложения към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики, продължение

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти или разяснения, са издадени от СМСС и приети от ЕС, но все още не са влезли в сила:

- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки** – Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020),
- **Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО** публикувана на 29 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване** и **МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване”** – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020,

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт,
- **МСФО 17 Застрахователни договори** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал),
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети: Класификация за задълженията като текущи и нетекущи** издадено на 23 януари 2020

Фондът очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Фонда прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно **МСС 39 Финансови инструменти - Признаване и оценяване**, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска

ППФ „ДСК Родина” е изложен на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация

Управлението на риска на Фонда се извършва от Комитет по управление на риска, който взема своите решения на база на анализи, оценки и предложения на отдел „Управление на риска”.

Процесът по измерване и управление на риска включва анализ на видовете рискове, на които са изложени активите на Фонда и в случай на превишение на тези рискове над предварително определено ниво, отговарящо на рисковата толерантност на Фонда, вземане на решения за намаляването им.

3.1. Кредитен риск

„Кредитен риск” е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството разглежда три основни вида кредитен риск:

- Контрагентен риск – рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуъри, лихвени суапове, и други извънборсови инструменти, разрешени от нормативната база. Компанията управлява този риск чрез лимит за стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки, сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи.
- Рискова премия - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или ипотечна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента.
- Инвестиционен кредитен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечение и управление и репутация на емитента.

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги, извлечени приоритетно от Fitch. При липса на рейтинг от тази агенция са ползвани такива от Moody`s.

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
Рейтинг ААА	32 574	-
Рейтинг АА+	2 295	-
Рейтинг АА	2 317	-
Рейтинг А+	1 581	-
Рейтинг А-	13 766	12 871
Рейтинг ВВВ+	-	6 190
Рейтинг ВВВ	39 408	21 224
Рейтинг ВВВ-	24 962	37 646
Рейтинг ВВ+	-	8 369
	116 903	86 300
Корпоративни облигации		
Рейтинг А	1 436	-
Рейтинг ВВВ+	600	1 967
Без рейтинг	452	467
	2 488	2 434
Акции, права и дялове		
Без рейтинг	51 184	54 922
	51 184	54 922
	170 575	143 656

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Към 31 декември 2019 г. остава несигурност относно кредитния риск свързан с държавен дълг за някои от страните. Фондът внимателно управлява този риск през годината и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни.

В хиляди лева	2019	2018
Отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба		
Германия	24 272	-
България	16 394	21 466
Румъния	15 218	11 575
Португалия	14 083	11 206
Испания	13 766	12 871
Италия	9 744	10 018
Нидерландия	8 302	-
Индонезия	4 745	4 605
Мексико	4 186	6 190
Франция	2 317	-
Австрия	2 295	-
Китай	1 581	-
Хърватия	-	8 369
	116 903	86 300

- *счетоводно третиране* - отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба
- *риск на насрещна страна* - сделките се сключват DvP (доставка срещу плащане, с изключение на сделките с Български държавен дълг) и поради тази причина рискът от насрещната страна е сведен до минимум.
- *ликвидност* - емисиите представляват предимно емисии еврооблигации, издадени от съответните страни. Емисиите са качени за търговия на регулирани капиталови пазари. Текущо биват котирани обеми, по-големи от притежаваните, от множество борсови посредници и по тази причина считаме, че ликвидният риск е нисък
- *влияние на риска от промяна на цената* - според правилата за управление на риска на Фонда, модифицираната дюрация е методът, чрез който се измерва лихвения риск на ценната книга. Основният риск при промяна на пазарната цена на дългов инструмент с фиксиран купон е промяната в пазарните лихвени проценти. Модифицираната дюрация е показател доколко пазарната цена на дадена дългова ценна книга е чувствителна към промяната на пазарните лихвени проценти.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя матуриретната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2019

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
Германия	-	51	-	-	24 221	24 272
България	-	221	29	5 285	10 859	16 394
Румъния	-	117	134	-	14 967	15 218
Португалия	-	-	231	-	13 852	14 083
Испания	-	-	121	-	13 645	13 766
Италия	22	37	6	-	9 679	9 744
Нидерландия	-	-	18	-	8 284	8 302
Индонезия	-	-	63	4 682	-	4 745
Мексико	27	-	23	-	4 136	4 186
Франция	-	-	7	-	2 310	2 317
Австрия	-	-	7	-	2 288	2 295
Китай	-	-	-	-	1 581	1 581
	49	426	639	9 967	105 822	116 903

31 декември 2018

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	21	266	35	8 888	12 256	21 466
Румъния	-	17	79	-	11 479	11 575
Испания	56	-	70	5 948	6 797	12 871
Португалия	-	254	34	4 518	6 400	11 206
Италия	-	19	13	5 585	4 401	10 018
Хърватия	-	106	72	3 487	4 704	8 369
Мексико	-	91	-	4 219	1 880	6 190
Индонезия	-	-	63	4 542	-	4 605
	77	753	366	37 187	47 917	86 300

3.2. Пазарен риск

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла от ценни книжа на Фонда.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.1. Лихвен риск

„Лихвен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Ръководството измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:

„Дюрация” – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. Използва се методът на модифицираната дюрация да измери и управлява лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапове, фючърси базирани на лихвени проценти, и фючърси базирани на облигации.

Таблиците по-долу представят лихвените финансови активи на Фонда към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. по тяхната балансова стойност съгласно лихвените им условия и матуритетната им структура.

31 декември 2019

Инструменти с фиксиран лихвен процент

В хиляди лева	Инструменти с плаващ лихвен процент	От 3				
		До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи	Общо					
Парични средства	19 877	-	19 877	-	-	-
Инвестиции	119 391	452	50	435	649	11 388
Общо	139 268	452	19 927	435	649	11 388

31 декември 2018

Инструменти с фиксиран лихвен процент

В хиляди лева	Инструменти с плаващ лихвен процент	От 3				
		До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи	Общо					
Парични средства	16 288	-	16 288	-	-	-
Инвестиции	88 734	467	77	761	377	38 573
Общо	105 022	467	16 365	761	377	38 573

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2.1. Лихвен риск, продължение

Чувствителност на нетните активи към промяна на лихвените нива

Чувствителността към промяната на лихвени проценти и нейното отражение в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица, определена чрез метода на модифицираната дюрация е показана в следващата таблица:

<i>В хиляди лева</i>	100 базисни точки промяна в лихвените нива
Към 31 декември 2019	8 377
Към 31 декември 2018	4 512

3.2.2. Валутен риск

„Валутен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент деноминиран във валута различна от Лев и Евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и Лев/Евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез използване на историческа волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото и количествено определяне на експозицията на валутата като процент от нетните активи на съответния пенсионен фонд.

Таблиците по – долу представят експозициите на Фонда по видове валути към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.

<i>В хиляди лева</i>	2019	2019	2019	2019	2019
Активи	Лева	Евро	Йени	Долари	Общо
Парични средства	12 258	2 269	-	5 350	19 877
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	16 395	-	-	16 395
Корпоративни облигации	-	452	-	-	452
Акции, дялове и права	7 983	291	-	-	8 274
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	100 508	-	-	100 508
Чуждестранни корпоративни облигации	-	2 036	-	-	2 036
Чуждестранни акции, дялове и права	-	25 305	4 008	13 597	42 910
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	2	95	97
Вземания	21	-	-	23	44
Общо	20 262	147 256	4 010	19 065	190 593
Пасиви					
Задължения	1 034	-	-	-	1 034
Общо	1 034	-	-	-	1 034

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.2. Валутен риск, продължение

<i>В хиляди лева</i>	2018	2018	2018	2018	2018
Активи	Лева	Евро	Долари	Йени	Общо
Парични средства	15 291	793	204		16 288
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	1 060	20 406	-	-	21 466
Корпоративни облигации	-	467	-	-	467
Акции, дялове и права	8 419	111	-	-	8 530
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	64 834	-	-	64 834
Чуждестранни корпоративни облигации	-	1 967	-	-	1 967
Чуждестранни акции, дялове и права	-	22 961	14 388	9 043	46 392
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	31	-	31
Вземания	-	23	5	-	28
Общо	24 770	111 562	14 628	9 043	160 003
Пасиви					
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риск	-	26	-	160	186
Задължения	759	1	-	-	760
Общо	759	27	-	160	946

Фондът управлява чуждестранната валутната експозиция чрез сключване на форуърдни договори, чрез които потенциалната загуба от валутна обезценка се компенсира пропорционално от промяната в стойността на форуърда. Към 31.12.2019г. откритата валутна експозицията (валута извън евро и лев) е в размер на 7 534 хил. лв. При изменение на валутните курсове с 5% нетните активи на фонда биха се изменили с 377 хил. лв.

3.2.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Ръководството измерва ценовия риск чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение
- β -коефициента към индексите на съответните пазари

При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода, ръководството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени финансови инструменти като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Стандартното отклонение за 2019 година е 2.98%, което при 95% доверителен интервал не предполага дневни загуби, **надвишаващи 587 хил. лв.**

3.3. Ликвиден риск

„Ликвиден риск” е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е представен анализ на активите и пасивите на Фонда, анализирани според остатъчните договорни срокове до падеж:

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2019 г.

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	19 877	-	-	-	-	-	19 877
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	221	29	5 285	10 860	-	16 395
Корпоративни облигации	6	-	-	223	223	-	452
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	8 274	8 274
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	49	205	610	4 682	94 962	-	100 508
Чуждестранни корпоративни облигации	-	9	10	1 421	596	-	2 036
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	42 910	42 910
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	97	-	-	-	-	-	97
Други вземания	-	-	-	-	-	44	44
Общо активи	20 029	435	649	11 611	106 641	51 228	190 593
Пасиви							
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска							
Задължения към ПОК	213	-	-	-	-	-	213
Други задължения	148	342	331	-	-	-	821
Общо пасиви	361	342	331	-	-	-	1 034

Компанията извършва регулярно анализ на текущата ликвидност на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Компанията очаква предстоящите плащания в полза на осигурени лица или техни наследници в предвидените в Правилника случаи в срок от една година да са в размер на 800 хил. лв. Допълнително, ръководството на Компанията очаква в срок от една година трансфери на средства на лицата по реда на чл.4в и на чл.69б от КСО от Фонда към НОИ в размер на 6 623 хил. лв. В резултат на анализа към 31.12.2019 г. задълженията към Компанията се погасяват в рамките на един месец.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови към 31 декември 2018 г.

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	16 288	-	-	-	-	-	16 288
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	21	266	35	8 888	12 256	-	21 466
Корпоративни облигации	6	-	-	92	369	-	467
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	8 530	8 530
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	56	487	331	28 299	35 661	-	64 834
Чуждестранни корпоративни облигации	-	10	10	1 386	561	-	1 967
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	46 392	46 392
Деривативни активи, държани с управление на риска	31	-	-	-	-	-	31
Други вземания	-	-	-	-	-	28	28
Общо активи	16 402	763	376	38 665	48 847	54 950	160 003
Пасиви							
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	160	-	26	-	-	-	186
Задължения към ПОК	153	-	-	-	-	-	153
Други задължения	101	295	211	-	-	-	607
Общо пасиви	414	295	237	-	-	-	946

3.4 Законов риск

„Законов риск” – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Ръководството наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

В Държавен вестник бр. 92 от 2017 г. бе обнародван Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване. С него се извършват промени в регламентацията на допълнителното пенсионно осигуряване, в следните основни насоки:

- Развитие на системата на корпоративно управление на пенсионноосигурителните дружества, повишаване на изискванията към членовете на управителните и контролните органи;
- Усъвършенстване на изискванията към системите за управление на пенсионноосигурителните дружества;
- Развитие на функциите на банките-попечители;
- Усъвършенстване на режима за инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване;
- Съобразяване с изисквания на законодателството на Европейския съюз;
- Повишаване на изискванията към осигурителните посредници;

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.4 Законов риск, продължение

- Повишаване на прозрачността на допълнителното пенсионно осигуряване и на осведомеността на осигурените лица;
- Промяна в регулаторните правомощия и усъвършенстване на производствата по издаване на разрешения и одобрения;
- Други.

Основната част от измененията свързани с режима за инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване влизат в сила на 18.11.2018г.. В § 155, ал.1 от ЗИДКСО е предвиден 18-месечен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник", в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат дейността си в съответствие със закона и актовете по прилагането на Кодекса, като съгласно § 155, ал.3 от ЗИДКСО е изрично уреден срок до 31 декември 2021 г., в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат в съответствие с предвидените изисквания към инвестиционната дейност активите, притежавани от управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване, които към датата на влизането в сила на закона не отговарят на тези изисквания.

3.5. Политически риск

„Политически риск” – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Компанията осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез присъдения кредитен рейтинг на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента, както и наблюдение на политическата обстановка на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента.

3.6. Риск от концентрация

„Риск от концентрация“ е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Фондът следва съществуващите регулации, касаещи инвестиционната дейност на пенсионните фондове в България, и диверсифицира инвестиционния портфейл по всеки един от споменатите по-горе компоненти.

Измерването на риска от концентрация се осъществява от Ръководството, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент (група свързани лица) като процент от нетните активи.

Експозициите към финансови инструменти надвишаващи 5% от нетните активи на ППФ са ДЦК на Република България, Германия, Румъния, Испания, Португалия и Италия, както и паричните средства в банката-попечител.

Таблиците по-долу представят концентрацията по географски региони на акции, дялове и права към 31 декември 2019 и 31 декември 2018:

В хиляди лева

	Към 31 декември 2019				
	България	Европа	Япония	САЩ	Общо
Индексни фондове (ETF)	-	19 332	3 163	9 228	31 723
АДСИЦ	1 423	-	-	-	1 423
Акции	6 136	2 329	846	8 011	17 322
Дялове	716	-	-	-	716
Общо акции, дялове и права	8 275	21 661	4 009	17 239	51 184

В хиляди лева

	Към 31 декември 2018				
	България	Европа	Япония	САЩ	Общо
Индексни фондове (ETF)	-	9 804	7 658	7 412	24 874
АДСИЦ	1 115	-	-	-	1 115
Акции	6 873	5 015	7 558	8 930	28 376
Дялове	542	-	-	-	542
Права	-	15	-	-	15
Общо акции, дялове и права	8 530	14 834	15 216	16 342	54 922

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Оценка на финансовите инструменти

Фондът определя справедлива стойност, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите;

(i) Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2019	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	159	Метод на нетната балансова стойност на активите	НСА не е пазарна оценка на активите	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Акции	163	Метод на съотношението цена-печалба на дружества аналози	Присмането, че стойността на оценяваното дружество е зависима от оценяваната група на дружества аналози	по-високи оценки на оценяваната група от дружества аналози ще доведе до по-висока справедлива стойност на оценяваното дружество.

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2018	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	589	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност; Увеличаване на очаквания ръст ще доведе до по-висока стойност.
Акции	250	Метод на нетната балансова стойност на активите	НСА не е пазарна оценка на активите	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Акции	870	Метод на съотношението цена-печалба на дружества аналози	Присмането, че стойността на оценяваното дружество е зависима от оценяваната група на дружества аналози	по-високи оценки на оценяваната група от дружества аналози ще доведе до по-висока справедлива стойност на оценяваното дружество.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение
Справедливи стойности от Ниво 3

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3 към 31.12.2019 г.

<i>В хиляди лева</i>	Дялови ценни книжа
Салдо на 1 януари 2019	1 709
Загуби, включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	49
Продадени и падежирани	(57)
Изходящи трансфери от Ниво 3	(1 379)
Салдо на 31 декември 2019	322

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3 към 31.12.2018 г.

<i>В хиляди лева</i>	Дялови ценни книжа	Дългови ценни книжа	Общо
Салдо на 1 януари 2018	-	-	-
Загуби, включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	8	4	12
Покупки	-	-	-
Продадени и падежирани	(128)	-	(128)
Изходящи трансфери от Ниво 3	-	(464)	(464)
Входящи трансфери към Ниво 3	1 829	460	2,289
Салдо на 31 декември 2018	1 709	-	1 709

Изходящите трансфери от Ниво 3 към Ниво 1 са вследствие на приетите от Фонда през 2019 г. критерии за определяне на активен пазар, съответно български акции, които към 31 декември 2018 са оценявани по оценителски модел, а към 31 декември 2019 са оценени по котировка на пазара.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Таблиците по-долу показват балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г., включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности на финансови активи, различни от тези оценявани по справедлива стойност, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

31 декември 2019		Балансова стойност			Справедлива стойност		
В хил. лева	Прил.	По справедлива стойност		Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
		През печалба или загуба					
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност							
Акции, дялове и права	6	8 274		7 038	914	322	8 274
Чуждестранни акции, дялове и права	6	42 910		42 910	-	-	42 910
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	16 395		16 395	-	-	16 395
Корпоративни облигации	6	452		-	452	-	452
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	100 508		100 508	-	-	100 508
Чуждестранни корпоративни облигации	6	2 036		2 036	-	-	2 036
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	97		-	97	-	97
		170 672		168 887	1 463	322	170 672

Ръководството на Компанията счита, че балансовата стойност на вземания, парични средства и еквиваленти, както и задължения е приблизително равна на справедливата им стойност поради техния краткосрочен характер.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

31 декември 2018		Балансова стойност			Справедлива стойност		
В хил. лева	Прил.	По справедлива стойност през печалба или загуба	Ниво			Общо	
			1	2	3		
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност							
Акции, дялове и права	6	8 530	5 810	1 011	1 709	8 530	
Чуждестранни акции, дялове и права	6	46 392	46 392	-	-	46 392	
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	21 466	21 466	-	-	21 466	
Корпоративни облигации		467	-	467	-	467	
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	64 834	64 834	-	-	64 834	
Чуждестранни корпоративни облигации	6	1 967	1 967	-	-	1 967	
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	31	-	31	-	31	
		143 687	140 469	1 509	1 709	143 687	
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност							
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	6.1.2	186	-	186	-	186	
		186	-	186	-	186	

Приложения към финансовия отчет

5. Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Парични средства в разплащателни сметки в банка попечител	19 877	16 288
	19 877	16 288

6. Инвестиции по справедлива стойност

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
<i>Финансови инструменти по справедлива стойност:</i>		
Ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	16 395	21 466
Акции, дялове и права	8 274	8 530
Корпоративни облигации	452	467
Чуждестранни ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	100 508	64 834
Чуждестранни акции, дялове и права	42 910	46 392
Чуждестранни корпоративни облигации	2 036	1 967
	170 575	143 656

6.1. Деривативни финансови инструменти

Към 31 декември 2019 г. Фондът има отворени сделки за деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари и валутен форуърд за продажба на японска йена. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс и промените в лихвените проценти, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2019	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	21.01.2020г.	7 650 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	21.01.2020г.	125 000 000.00

Реализираните през 2019 г. загуби от деривативни финансови инструменти, отчетани по справедлива стойност, са в размер на 1 370 хил. лв. Съответно реализираните печалби, от оценка на активи, чиито валутен риск е управляван, през 2019 г. са в размер на 1 381 хил. лв.

Приложения към финансовия отчет

6. Инвестиции, продължение

6.1. Деривативни финансови инструменти, продължение

Към 31 декември 2018г. Фондът има отворени сделки за деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари, валутен форуърд за продажба на японска йена и лихвен суап. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс и промените в лихвените проценти, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2018	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	22.01.2019г.	8 600 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	22.01.2019г.	620 000 000.00
Лихвен суап	Евро	26.06.2019г.	760 500.00

Реализираните през 2018 г. загуби от деривативни финансови инструменти, отчетани по справедлива стойност, са в размер на 1 957 хил. лв. Съответно реализираните печалби от оценка на активи, чиито валутен и лихвен риск е управляван, са в размер на 1 938 хил. лв. за 2018 г.

6.1.1. Деривативни активи, държани с цел управление на риска

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
- валутни деривативни финансови инструменти	97	31
	97	31

6.1.2. Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
- деривативни финансови инструменти	-	186
	-	186

7. Вземания

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Вземания, свързани с инвестиции, които не са напълно обезценени включват:	-	23
- нетни вземания за главници	-	22
- нетни вземания за лихви	-	1
Вземания за дивиденди	44	5
	44	28

Приложения към финансовия отчет

7. Вземания, продължение

Към датата на съставяне на финансовия отчет са налице емитенти, които са регистрирали просрочие по дължими лихви и/или главници, водещи до предсрочна изискуемост на емисията. През 2019г. е начислена обезценка в размер на 12 хил. лв. по тези емисии. Вземанията са надлежно предявени в рамките на съответните производства по несъстоятелност и приети от синдика.

Таблицата предоставя информация за начислените обезценки към края на отчетния период – данни за емисия, процент за извършената обезценка и стойност.

31 декември 2019

В хиляди лева

Емитент	ISIN	Вземане преди обезценка към 31 декември 2019	Начислена обезценка през 2019г.	Общо Обезценка към 31 декември 2019	Общо Нетно вземане към 31 декември 2019	% Обезценка
"ЕВРОЛИЗИП" ЕАД	BG2100025076	60	4	60	-	100.00%
Northern Lights Bulgaria	XS0834163601	1 361	-	1 361	-	100.00%
„Балканстрой Инженеринг Груп“ АД	BG2100009062	106	8	106	-	100.00%
		1 527	12	1 527	-	

През 2018 г. също са начислени разходи за обезценка в размер на 12 хил. лв., които включват основно разходи за обезценка на вземанията от „Балканстрой Инженеринг Груп“ АД в размер на 8 хил. лв.

8. Задължения

Задълженията включват задължения за начислени такси към Компанията съгласно Правилника за дейността на Фонда и се уреждат ежемесечно и други краткосрочни задължения.

В хиляди лева	2019	2018
Задължения към ПОК „ДСК – Родина“ АД	213	153
- за такси от осигурителни вноски	89	44
- за инвестиционна такса	124	109
Задължения за превеждане на средства за лица променили осигуряването си от ППФ във фонда на ДОО	820	606
Задължения свързани с инвестиции	1	1
	1 034	760

9. Начислени такси и удържки в полза на пенсионноосигурителната компания

В хиляди лева	2019	2018
Такси и удържки		
Такса от осигурителни вноски	652	624
Инвестиционна такса	1 321	1 267
	1 973	1 891

10. Изплатени средства на осигурени лица и техните наследници, и средства преведени към НОИ

В хиляди лева	2019	2018
Изплатени средства към осигурени лица и техни наследници	799	805
Средства, прехвърлени към НОИ:	6 430	5 008
- Средства, прехвърлени за лица по чл. 69б от КСО	4 730	3 947
- Средства, прехвърлени за лица променили осигуряването си по чл. 4в от КСО	1 700	1 061
	7 229	5 813

11. Резерви

11.1. Резерв за гарантиране на минимална доходност

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията е задължена да постига минимална доходност при управлението на активите на Фонда. Минималната доходност се определя от съответния регулативен орган на базата на постигнатата доходност от управлението на активите на всички фондове от съответния вид за предходния 24-месечен период, съгласно Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН.

Когато постигнатата доходност от Професионалния пенсионен фонд е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за съответния вид пенсионен фонд или превишава с 3 процентни пункта средната - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от съответния фонд. Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от активите на фонда.

Ако постигнатата доходност на Професионалния пенсионен фонд е под минималната доходност, разликата се покрива от резерва във Фонда. Когато средствата от резерва във Фонда не са достатъчни, Компанията покрива недостига със средствата от резерва, формиран в Компанията. Определеният размер на минималната доходност към 31 декември 2019 г. от КФН за последния 24-месечен период за ППФ възлиза на – 2.00%.

Постигнатата доходност от управлението на активите на Фонда към 31 декември 2019 г. е над определения минимален размер. Постигнатата доходност не изисква образуване на резерв за гарантиране на минималната доходност във Фонда.

12. Средства на осигурени лица, прехвърлени от/ към други пенсионни фондове

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	16 425	14 112
Прихващания съгласно споразумения с други пенсионни фондове	(8 090)	(5 743)
Входящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	8 335	8 369
Средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	9 959	7 070
Прихващания съгласно споразумения с други пенсионни фондове	(8 090)	(5 743)
Изходящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	1 869	1 327
Нетни парични потоци от/към други пенсионни фондове	6 466	7 042

13. Нетни приходи от лихви

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	396	472
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	1 863	2 042
Корпоративни облигации	26	25
Чуждестранни корпоративни облигации	32	37
Парични средства в разплащателни сметки в банки	(103)	(54)
	2 214	2 522

14. Нетни печалби/ (загуби) от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

<i>В хиляди лева</i>	2019	2018
Акции, дялове и права	(511)	(1 659)
Чуждестранни акции, дялове и права	8 743	(7 351)
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	742	(377)
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	4 676	(2 464)
Корпоративни облигации	(15)	1
Чуждестранни корпоративни облигации	69	(53)
Деривативни финансови инструменти	(1 370)	(1 958)
	12 334	(13 861)

15. Други оповестявания

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. Фондът не е получил от Националната агенция по приходите информация за всички дължими съответно за 2019 г. и 2018 г. суми по осигурителните партии на осигурените лица в ППФ. Поради това, ръководството на Компанията е възприело политика на отчитане на средствата по индивидуалните партии на база на действително получените плащания. Доколкото не могат да бъдат надеждно определени, свързаните с тези суми такси и комисионни дължими на Компанията, също не са признати във финансовия отчет към 31 декември 2019 г. Неполучените към 31 декември 2018 г. суми, но получени през 2019 г., са признати през 2019 г.

16. Оповестяване на свързани лица

За ППФ „ДСК – Родина” свързани лица са ПОК „ДСК - Родина” АД, „Банка ДСК” ЕАД като неин основен акционер, ОТП Банк като едноличен собственик на капитала на „Банка ДСК” ЕАД, както и всички дружества, които са част от финансовата група на „Банка ДСК” ЕАД и ОТП Банк.

Сделките с ПОК „ДСК – Родина” АД се състоят от такси и удръжки, регламентирани съгласно КСО и Правилника за дейността на Фонда, като те са разгледани по – подробно в приложение 9, а задълженията на Фонда към Компанията са оповестени в приложение 8. Задълженията на Фонда към Компанията се уреждат в кратки срокове в зависимост от периодите на възникването им. През 2019 г., респ. 2018 г., ППФ „ДСК – Родина” не е осъществявал сделки със свързани лица извън таксите, оповестени по-горе.

17. Данъчно облагане

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Доходите от инвестиране на активите на фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъци върху доходите на физическите лица. Услугите по допълнителното пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

18. Събития след датата на отчета

През последните седмици на февруари сме свидетели на силно колебание на пазарите. Разпространението на COVID 19 в глобален мащаб засяга ежедневието на населението, което отлага планирани пътувания, под карантина се поставят индустриални обекти като се рушат веригите на доставки на глобално ниво. Ако тази ситуация се запази по-дълго време не се изключват финансови затруднения за редица сектори и предприятия. В крайна сметка икономическият спад и вероятността от рецесия се повишават. Тези очаквания намират отражение в поведението на финансовите пазари. От друга страна това е характеристика на пазарите. Те реагират силно, както в периоди на висока несигурност, така и в периоди на силен оптимизъм. Цикличността на пазарите съществува неизменно, независимо от наличието или не на злободневни теми, каквато в момента е COVID 19. Икономическият растеж е важният фактор за представянето на пазарите и съответно на фондовете, ако той се запази и през 2020 няма да има значителен ефект върху нетните активи на разположение на осигурените лица и стойността на един дял, въпреки текущата по-висока ценова колебливост предизвикана от COVID 19. Към датата на издаване на годишния финансов отчет, Фондът реализира отрицателна доходност и спад от -0.18% в стойността на един дял спрямо 31 декември 2019. Ръководството на Компанията следи ежедневно представянето на пазарите и предприема необходимите мерки за диверсификация на инвестиционния портфейл и управление на пазарния риск.